

Presentatie Ctgb

Sander Mager/Martine Tieleman

Bespreekstuk (oordeelvormend)

Het Ctgb geeft een presentatie over haar werkzaamheden (en de relatie met waterkwaliteit). Na de presentatie is er een mogelijkheid voor het stellen van vragen en het voeren van een gesprek, waarbij aan de orde kan komen wat we voor elkaar kunnen betekenen.

Vanuit het Ctgb zijn aanwezig:

1. Rob van Lint (collegevoorzitter)
2. Nicole van Straten (manager gewasbescherming)
3. Lindy Messchendorp (beleidsmedewerker)

Ook het ministerie van LNV is aanwezig (naam deelnemer volgt nog).

Bijlagen:

1. brief Unie van Waterschappen aan Ctgb d.d. 2 november 2023 (CWE 24-20b)
2. reactie Ctgb d.d. 5 februari 2024 (CWE 24-20c)
3. bijlage reactie Ctgb op brief Delfland d.d. 5 februari 2024 (CWE 24-20d)

Gevraagd besluit

Kennisnemen van de presentatie van het Ctgb en na afloop hierover in gesprek gaan.

De kern van het advies

In 2030 mogen er nagenoeg geen emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar het water meer zijn. Met het huidige tempo is dat doel helaas nog niet in zicht. Dat blijkt uit de jaarlijkse rapportage van het Landelijk meetnet gewasbeschermingsmiddelen¹. De waterschappen maken zich zorgen over het aantal normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater.

Waterschappen hebben de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het verbeteren van de waterkwaliteit. We werken hard om de doelen van de Kaderrichtlijn Water voor oppervlaktewater te halen. En niet om die simpelweg af te kunnen vinken, maar omdat de waterkwaliteit echt fors beter moet voor mens en natuur. Waterschappen investeren de komende jaren flink, maar ook landbouw, industrie, inwoners en het rijk zijn aan zet. Wellicht is één van de knoppen om aan te draaien ook via het toelatingsbeleid.

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft op 23 oktober jl. een brief aan het Ctgb gestuurd. Het hoogheemraadschap uitte daarin onder meer de zorgen m.b.t. de waterkwaliteit en de relatie met het toelatingsbeleid. Vanuit de Unie van Waterschappen is op 2 november 2023 ook een brief aan het Ctgb gestuurd (zie bijlage 1). Daarin is het Ctgb uitgenodigd om in gesprek te gaan met de leden van de CWE. Het Ctgb, bij monde van de voorzitter Rob van Lint, heeft hier positief op gereageerd (zie bijlagen 2 en 3). Wetterskip Fryslân heeft inmiddels ook een brief met zorgen aan het Ctgb gestuurd.

In de CWE-vergadering van 22 maart 2024 is hier bij de actualiteiten over gesproken. Naar aanleiding daarvan is op verzoek van de CWE het Ctgb uitgenodigd bij de vergadering van de CWE op 31 mei 2024.

¹ https://publications.deltares.nl/11209246_004_0001.pdf

In de bijeenkomst van 31 mei zal het Ctgb een presentatie geven over zijn werkzaamheden, het toelatingsbeleid in relatie tot het verbeteren van waterkwaliteit en actuele acties die lopen. Na de presentatie is er voor de CWE-leden gelegenheid om in gesprek te gaan en vragen te stellen.

Bestuurlijke aandachtspunten

Relatie Ctgb, LNV, IenW en andere stakeholders

Het Ctgb is sinds 2000 een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) en heeft als taak het uitvoeren van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Het Ctgb heeft een onafhankelijke positie. Deze is wettelijk verankerd in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (2007) en de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (2006). Dat betekent dat het Ctgb besluiten neemt over de toelating van een middel zonder dat de politiek daar direct invloed op kan uitoefenen.

Het Ctgb beoordeelt volgens in de wetgeving verankerde criteria en internationale afspraken of gewasbeschermingsmiddelen en biociden – bij juist gebruik – veilig zijn voor mens, dier en milieu. De minister van LNV is ministerieel verantwoordelijk voor het Ctgb en is verantwoordelijk voor het Nederlandse beleid voor gewasbeschermingsmiddelen. De minister van IenW is verantwoordelijk voor het biocidebeleid dat door het Ctgb wordt uitgevoerd. Daarnaast zijn de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) betrokken bij de onderwerpen op hun beleidsterreinen (respectievelijk residuen in voeding en arbo-zaken).

Het Ctgb legt verantwoording af aan de beleidsverantwoordelijke bewindslieden (LNV en IenW).

Het Ctgb doet zijn werk binnen de (inter)nationaal vastgelegde kaders. De minister besluit over ontwikkelingen van de kaders en kan bijvoorbeeld het RIVM of Wageningen University & Research (WUR) vragen vanuit hun specifieke kennis te helpen bij het ontwikkelen of aanpassen van de beoordelingssystematiek. Het Ctgb kan hierbij signaleren of adviseren, maar heeft geen rol in de besluitvorming over de regelgeving die het uitvoert.

Relatie doelen KRW en toelatingsbeleid Ctgb

Normen die gesteld worden vanuit de KRW worden (nog) niet gehaald. De frequentie en mate van overschrijding in het oppervlaktewater op sommige locaties baart de waterschappen zorgen.

Biociden

Sommige stoffen zijn als gewasbeschermingsmiddel niet meer toegestaan, maar zijn wel toegelaten als biocide (middelen om schadelijke organismen te bestrijden). Dit is het geval bij imidacloprid en fipronil, dat in vlooienmiddel zit.

Waterschappen meten actieve stoffen in het oppervlaktewater. Een gewasbeschermingsmiddel en biocide kunnen dezelfde actieve stoffen bevatten. Biociden worden voor een andere toepassing gebruikt (bijvoorbeeld dierengeneesmiddelen of een schimmelwerend middel op een kunstgrasveld), maar kunnen wel dezelfde actieve stoffen bevatten.

Het lijkt niet logisch dat sommige actieve stoffen als biociden wel zijn toegelaten, maar gewasbeschermingsmiddelen niet.

Besproken in

In de WWE van 26 april 2024 is gesproken over de aanwezigheid van het Ctgb bij de CWE op 31 mei 2024. Een aantal vragen en onderwerpen voor de presentatie is benoemd en door de Unie op 29 april 2024 aan het Ctgb meegegeven.

Vervolg/Communicatie

Op 14 mei 2024 vindt het commissiedebat gewasbescherming plaats (17.00 – 21.00 uur, zie: https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2023A07208).

Vanuit de waterschappen is inbreng geleverd voor dit debat:

<https://unievandewaterschappen.nl/waterschappen-leveren-inbreng-voor-commissiedebat-gewasbeschermingsmiddelen/>.